

PRZESŁANKI PROCESOWE

DEFINICJA

Wg Zielińskiego są to warunki określone w KPC jakie muszą być spełnione, by postępowanie mogło być wszczęte, prowadzone i zakończone.

Siedlecki natomiast uznaje, że są to tego rodzaju okoliczności, od których ziszczenia się lub nie uzależniona jest prawidłowość danej czynności procesowej, możliwość zainicjowania postępowania, a nawet jego ważność.

Wg Naszego podręcznika- okoliczności pozytywne bądź negatywne, które warunkują i decydują o tym, czy istnieje możliwość wszczęcia lub dalszego prowadzenia postępowania, w celu umożliwienia wydania rozstrzygnięcia o charakterze merytorycznym.

***§ 162 Regulaminu urzędowania sądów powszechnych.**

1. Jeżeli pismo wszczynające postępowanie nie odpowiada warunkom formalnym, a z treści pisma wynika, że podlega ono odrzuceniu albo że sprawę należy przekazać innemu sądowi lub innemu organowi, wydanie odpowiedniego orzeczenia lub zarządzenia następuje bez wzywania strony lub uczestnika postępowania nieprocesowego do usunięcia braków formalnych pisma, **chyba że bez ich usunięcia nie można wydać postanowienia w przedmiocie odrzucenia pisma lub przekazania sprawy.**

Kryterium podmiotowe i przedmiotowe	Kryterium skutku	Kryterium istnienia/ nieistnienia
a) dotyczące sądu b) dotyczące stron c) dotyczące przedmiotu sprawy	a) bezwzględne – takie, które nie podlegają konwalidacji b) względne – takie, które podlegają konwalidacji ¹	a) pozytywne/dodatnie b) negatywne/ujemne ²

Źródło: Postępowanie cywilne w teorii i judykaturze, red. I. Gil, Warszawa 2020

- + kryterium czasu wystąpienia (przy przesłankach w ujęciu negatywnym)
- Przesłanki negatywne pierwotne,
- Przesłanki negatywne następcze

- Dotyczące sądu:

- 1) Droga sądowa
- 2) Skład sądu sprzeczny z przepisami prawa
- 3) Rozpoznanie sprawy przez sędziego, który powinien być wyłączony z mocy ustawy,
- 4) Niewłaściwość sądu w sprawie, w której wyłącznie właściwy był SO bez względu na WPS,
- 5) Właściwy tryb postępowania,
- 6) Właściwość sądu,
- 7) Jurysdykcja krajowa,
- 8) Zapis na sąd polubowny

- Dotyczące stron postępowania:

- 1) Zdolność sądowa,
- 2) Zdolność procesowa,
- 3) Brak właściwej reprezentacji powoda,
- 4) Brak w składzie organów jednostki organizacyjnej występującej w sprawie jako powód, który uniemożliwia podejmowanie czynności w sprawie,
- 5) Kaucja aktoryczna- kaucja stanowiąca zabezpieczenie kosztów procesu, do której zobowiązany jest powód cudzoziemiec na żądanie pozwanego
- 6) Immunitet

- Dotyczące przedmiotu sprawy:

- 1) Lis pendens- zawistość sporu
- 2) Res iudicata

Przesłanki procesowe powodujące odrzucenie pozwu w sytuacji braku pierwotnego

Wyliczenie 9 okoliczności, które są przesłankami w KPC; brak **pierwotny** którejś z tych przesłanek powoduje odrzucenie pozwu; te przesłanki to:

1. jurysdykcja krajowa (art. 1099 KPC)
2. droga sądowa (199 par 1 pkt 1 KPC)
3. zawistość sporu (199 par 1 pkt 2 KPC)
4. powaga rzeczy osądzonej (199 par 1 pkt 2 KPC)
5. zdolność sądowa obu stron (199 par 1 pkt 3 KPC)
6. zdolność procesowa powoda (199 par 1 pkt 3 KPC)
7. immunitet sądowy (1113 KPC)
8. kaucja aktoryczna (1024 KPC)
9. zapis na sąd polubowny (1065 KPC)

JURYSDYKCJA KRAJOWA

Jurysdykcja krajowa – kompetencja sądów polskich do rozpatrzenia sprawy cywilnej. - **Konieczna**

Art. 1097. [Zasada ciągłości jurysdykcji]

- § 1. Jurysdykcja krajowa istniejąca w chwili wszczęcia postępowania trwa nadal, choćby jej podstawy odpadły w toku postępowania.
- § 2. Sąd nie może uznać, że brak jest jurysdykcji krajowej, jeżeli jej podstawy powstały w toku postępowania.

Sprawa cywilna musi być powiązana z państwem za pomocą tzw. łącznika:

- przedmiotowego: miejsce położenia rzeczy, miejsce wykonania zobowiązania, miejsce zaistnienia zdarzenia
- Podmiotowego: obywatelstwo, miejsce zamieszkania, miejsce pobytu/siedziby

RODZAJE:

- **Wyłączna**- sprawa może być rozpoznana jedynie przez sądy danego państwa z wyłączeniem sądów innego państwa na podstawie konkretnego przepisu
- **Fakultatywna**- właściwość sądu danego państwa nie wyłącza właściwości sądu innego państwa

Art. 1099¹ [Jurysdykcja krajowa konieczna]

§ 1. Jeżeli brak podstaw uzasadniających jurysdykcję krajową w sprawie, a przeprowadzenie postępowania przed sądem lub innym organem państwa obcego nie jest możliwe (przyczyny prawne) albo nie można wymagać jego przeprowadzenia (przyczyny faktyczne), sprawa należy do jurysdykcji krajowej, gdy wykazuje wystarczający związek z polskim porządkiem prawnym.

§ 2. W razie prawomocnego ustalenia przez sąd, że orzeczenie sądu lub innego organu państwa obcego nie podlega uznaniu w Rzeczypospolitej Polskiej, sprawa rozstrzygnięta tym orzeczeniem należy do jurysdykcji krajowej mimo braku podstaw uzasadniających tę jurysdykcję, jeżeli wykazuje wystarczający związek z polskim porządkiem prawnym.

- **Pośrednia**- związana z uznaniem lub stwierdzeniem wykonalności zagranicznych orzeczeń. Sąd państwa uznającego ocenia czy sa państwa pochodzenia orzeczenia w momencie jego wydania był do tego uprawniony
- **Bezpośrednia**- upoważnienie do rozpoznania i rozstrzygnięcia spraw cywilnych

DROGA SĄDOWA

Droga sądowa- kompetencja sądów powszechnych do rozpoznania spraw cywilnych w rozumieniu art. 1 KPC

Art. 2 [Droga sądowa]

§ 1. Do rozpoznawania spraw cywilnych powołane są sądy powszechne, o ile sprawy te nie należą do właściwości sądów szczególnych, oraz Sąd Najwyższy.

§ 1a.(uchylony)

§ 2.(uchylony)

§ 3. Nie są rozpoznawane w postępowaniu sądowym sprawy cywilne, jeżeli przepisy szczególne przekazują je do właściwości innych organów.

Ramy przedmiotowe drogi sądowej- art. 1 KPC

Brak sądów wszczególnych do rozpoznawania spraw cywilnych- regulacja zbędna

Informacja o SN- konsekwencja pozycji ustrojowej SN

- Ujęcie pozytywne: dopuszczalność drogi sądowej
- Ujęcie negatywne- niedopuszczalność drogi sądowej

Rozpoznanie sprawy pomimo niedopuszczalności drogi sądowej- nieważność postępowania (art. 379 KPC)

Pierwotna niedopuszczalność → skutek: odrzucenie pozwu lub wniosku

WYJĄTEK: 199 [1] KPC, 464 KPC

Następcza niedopuszczalność → skutek: umorzenie postępowania

Bezwzględna niedopuszczalność drogi sądowej: sprawa nie jest sprawą cywilną w rozumieniu art. 1 KPC lub kompetencja sądów powszechnych została wyłączona

Względna niedopuszczalność drogi sądowej:

czasowa: sprawa cywilna może być rozpoznana dopiero po podjęciu określonych czynności wymaganych prawem (np. postępowanie reklamacyjne Pr Pocztove, ustalenie wysokości opłaty rocznej za użytkowanie wieczyste*)

tzw. przemienność drogi sądowej: podmiot ma możliwość dochodzenia ochrony swoich praw przed różnymi organami, np. art. 242 KP

Zawisłość sporu- LIS PENDENS

Art. 192. [Skutki doręczenia pozwu]

Z chwilą doręczenia pozwu:

- 1) nie można w toku sprawy wszcząć pomiędzy tymi samymi stronami nowego postępowania o to samo roszczenie;
- 2) pozwany może wytoczyć przeciw powodowi powództwo wzajemne;
- 3) zbycie w toku sprawy rzeczy lub prawa, objętych sporem, nie ma wpływu na dalszy bieg sprawy; nabywca może jednak wejść na miejsce zbywcy za zezwoleniem strony przeciwnej.

Procesowy skutek doręczenia pozwu pozwanemu: wystąpienie stanu zawisłości sporu.

Zakaz wytoczenia powództwa o to samo roszczenie pomiędzy tymi samymi stronami dotyczy sytuacji, gdy w obu sprawach dotyczących tego samego roszczenia został doręczony odpis pozwu.

- Bez znaczenia rola procesowa stron (powód, pozwany)
- Niemożność manipulacji chwilą zawisłości sporu

POWAGA RZECZY OSĄDZONEJ- RES IUDICATA

- Powaga rzeczy osądzonej zachodzi wtedy, gdy zapadło już prawomocne rozstrzygnięcie dotyczące tego samego przedmiotu postępowania, które toczyło się między tymi samymi stronami
- Tożsamość roszczeń zachodzi wtedy, kiedy sąd ma w obu sprawach orzec o tym samym, dysponując tymi samymi faktami, które mają spowodować ocenę tego samego żądania.

ZDOLNOŚĆ SĄDOWA OBU STRON

Zdolność do bycia stroną

Art. 64. [Zdolność sądowa]

§ 1. Każda osoba fizyczna i prawna ma zdolność występowania w procesie jako strona (zdolność sądowa).

§ 1¹. Zdolność sądową mają także jednostki organizacyjne niebędące osobami prawnymi, którym ustawa przyznaje zdolność prawną.

- art. 64 KPC, sprzężona ze zdolnością prawną, ale to nie to samo! Osobom fizycznym zdolność sądowa przysługuje od urodzenia do śmierci. Osoby prawne – od powstania do ustania. Podobnie z pozostałymi jednostkami, czyli osobami ustawowymi.
- Każdy podmiot mający zdolność prawną będzie posiadał zdolność sądową, lecz nie każdy podmiot posiadający zdolność sądową będzie posiadał zdolność prawną (np. wojewódzkie zespoły do spraw orzekania o niepełnosprawności, oddziały ZUS czy urząd gminy w sprawach pracowniczych-art. 460 KPC)

ZDOLNOŚĆ PROCESOWA POWODA

Art. 65. [Zdolność procesowa]

§ 1. Zdolność do czynności procesowych (zdolność procesową) mają osoby fizyczne posiadające pełną zdolność do czynności prawnych, osoby prawne oraz jednostki organizacyjne, o których mowa w art. 64 § 11.

§ 2. Osoba fizyczna ograniczona w zdolności do czynności prawnych ma zdolność procesową w sprawach wynikających z czynności prawnych, których może dokonywać samodzielnie.

- sprzężenie ze zdolnością do czynności prawnej; art. 65 i n. KPC;
- pełna zdolność do czp – pełna zdolność procesowa
- brak – brak
- ograniczona zdolność do czynności prawnych – art. 65 par 2 jeżeli sprawa wynika ze stosunku, w którym osoba może działać sama, to przed sądem może wszystko; wymóg działania przez przedstawiciela → proces: żadne czynności (wymóg reprezentacji!)
- czyli albo wszystko albo nic
- **Zdolność procesowa podmiotów niebędących osobami fizycznymi jest zawsze pełną zdolnością procesową**
- **Paragraf 2 :zawieranie umów w drobnych, bieżących sprawach życia codziennego (art. 20 KC), rozporządzanie zarobkiem (art. 21 KC), rozporządzanie przedmiotami oddanymi takim osobom do**

swobodnego użytku przez przedstawiciela ustawowego (art. 22 KC) oraz nawiązywanie stosunku pracy przez młodocianego, który ukończył 16 lat

*****braki w składzie organów powoda uniemożliwiający działanie**

Art. 70. [Uzupełnienie braków, dopuszczenie tymczasowe]

§ 1. Jeżeli braki w zakresie zdolności sądowej lub procesowej albo w składzie właściwych organów dają się uzupełnić, sąd wyznaczy w tym celu odpowiedni termin. W wypadkach, w których ustanowienie przedstawiciela ustawowego powinno nastąpić z urzędu, sąd zwraca się o to do właściwego sądu opiekuńczego.

§ 2. Sąd może dopuścić tymczasowo do czynności stronę niemającą zdolności sądowej lub procesowej albo osobę niemającą należytego ustawowego umocowania, z zastrzeżeniem, że przed upływem wyznaczonego terminu braki będą uzupełnione, a czynności zatwierdzone przez powołaną do tego osobę.

Art. 71. [Zniesienie postępowania dotkniętego brakami]

Jeżeli braków powyższych nie można uzupełnić albo nie zostały one w wyznaczonym terminie uzupełnione, sąd zniesie postępowanie w zakresie, w jakim jest ono dotknięte brakami, i w miarę potrzeby wyda odpowiednie postanowienie.

IMMUNITET

Art. 1111 [Immunitet dyplomatyczny]

§ 1. Nie mogą być pozywane przed sądy polskie następujące osoby:

- 1) uwierzytlenieni w Rzeczypospolitej Polskiej szefowie przedstawicielstw dyplomatycznych państw obcych;
- 2) członkowie personelu dyplomatycznego przedstawicielstw państw obcych w Rzeczypospolitej Polskiej;
- 3) inne osoby korzystające z immunitetów dyplomatycznych na mocy ustaw, umów lub powszechnie ustalonych zwyczajów międzynarodowych;
- 4) członkowie rodzin osób wymienionych w pkt 1-3, jeżeli pozostają z nimi we wspólnocie domowej i nie mają obywatelstwa polskiego.

§ 2. Przepisy § 1 nie mają zastosowania do osób w nim wymienionych w odniesieniu do:

- 1) spraw z zakresu prawa rzeczowego dotyczących prywatnego mienia nieruchomości położonego w Rzeczypospolitej Polskiej, chyba że mienie to jest w posiadaniu tych osób w imieniu państwa wysyłającego dla celów przedstawicielstwa dyplomatycznego lub odpowiedniej organizacji międzynarodowej dla celów organizacji;
- 2) spraw dotyczących spadków, w których osoby te występują jako spadkobiercy, zapisobiercy, wykonawcy testamentów, zarządcy lub kuratorzy spadku w charakterze osób prywatnych, nie zaś w imieniu państwa wysyłającego lub odpowiedniej organizacji międzynarodowej;
- 3) spraw dotyczących zawodowej lub gospodarczej działalności tych osób, wykonywanej przez nie w Rzeczypospolitej Polskiej poza funkcjami urzędowymi.

Art. 1112 [Immunitet konsularny]

§ 1. Nie mogą być pozywane przed sądy polskie w sprawach wchodzących w zakres czynności dokonanych w toku pełnienia ich funkcji urzędowych następujące osoby:

- 1) urzędnicy pełniący funkcje konsularne w imieniu państw obcych niezależnie od posiadanej obywatelstwa;
- 2) cudzoziemcy będący pracownikami administracyjnymi i technicznymi przedstawicielstw dyplomatycznych i urzędów konsularnych państw obcych w Rzeczypospolitej Polskiej lub członkami personelu służby przedstawicielstw dyplomatycznych oraz inne osoby zrównane z nimi na mocy ustaw, umów lub powszechnie ustalonych zwyczajów międzynarodowych.

§ 2. Przepis § 1 nie ma zastosowania w stosunku do urzędników pełniących funkcje konsularne oraz pracowników administracyjnych i technicznych urzędów konsularnych w przypadku wytoczenia przeciwko tym osobom powództw:

- 1) wynikłych z zawarcia przez nie umowy, w której nie występowały wyraźnie lub w sposób dorozumiany jako przedstawiciele państwa wysyłającego;
- 2) o wynagrodzenie szkody powstałej w wyniku wypadku spowodowanego w Rzeczypospolitej Polskiej przez pojazd, statek morski, statek żeglugi śródlądowej lub statek powietrzny.

Art. 1113 [Brak jurysdykcji] **Immunitet sądowy sąd bierze pod rozwagę z urzędu w każdym stanie sprawy. W razie stwierdzenia istnienia immunitetu sąd odrzuca pozew albo wniosek.** Rozpoznanie sprawy z naruszeniem immunitetu sądowego powoduje nieważność postępowania. Jeżeli osoba, przeciwko której albo z udziałem której wszczęto sprawę, uzyska immunitet sądowy w toku postępowania, sąd **umarza postępowanie.**

Art. 1114 [Zrzeczenie się immunitetu]

§ 1. Przepisy art. 1111 § 1 i art. 1112 § 1 nie mają zastosowania w przypadku, jeżeli państwo wysyłające w sposób wyraźny zrzeknie się immunitetu sądowego w stosunku do osób wymienionych w tych przepisach.

§ 2. W stosunku do urzędników międzynarodowych, korzystających z immunitetu sądowego, zrzeczenie się immunitetu przewidziane w § 1 musi być dokonane przez odpowiednią organizację międzynarodową.

§ 3. Niezależnie od postanowień § 1 i 2 osobom wymienionym w art. 1111 § 1 i art. 1112 § 1 nie przysługuje immunitet sądowy w sprawach:

- 1) w których osoby te wszczynają postępowanie przed sądem polskim;
- 2) z powództw wzajemnych przeciwko tym osobom;
- 3) z powództw przeciwegzekucyjnych wytoczonych przeciwko nim.

KAUCJA AKTORYCZNA

Art. 1119 [Kaucja aktoryczna] Powód, który nie ma miejsca zamieszkania lub zwykłego pobytu albo siedziby w Rzeczypospolitej Polskiej lub w innym państwie członkowskim Unii Europejskiej, jest obowiązany na żądanie pozwanej złożyć kaucję na zabezpieczenie kosztów procesu.

Art. 1120 [Wyłączenie złożenia kaucji] Powód nie ma obowiązku określonego w art. 1119:

- 1) jeżeli ma w Rzeczypospolitej Polskiej majątek wystarczający na zapłatę kosztów;
- 2) jeżeli przysługuje mu lub uzyskał zwolnienie od kosztów sądowych;
- 3) w sprawach małżeńskich niemajątkowych, w sprawach z powództwa wzajemnego oraz w postępowaniu nakazowym, upominawczym i uproszczonym;
- 4) w sprawach, które strony zgodnie poddały jurysdykcji sądów polskich;
- 5) jeżeli orzeczenie sądu polskiego zasądzące koszty procesu od powoda na rzecz pozwanej byłoby wykonalne w państwie, w którym powód ma miejsce zamieszkania lub zwykłego pobytu albo siedzibę.

Art. 1121 [Żądanie zabezpieczenia]

§ 1. Pozwany może zgłosić żądanie zabezpieczenia kosztów przed wdaniem się w spór co do istoty sprawy.

§ 2. Późniejsze zgłoszenie żądania jest dopuszczalne, jeżeli dopiero w toku sprawy:

- 1) pozwany dowiedział się, że powód nie ma miejsca zamieszkania lub zwykłego pobytu albo siedziby w Rzeczypospolitej Polskiej lub w innym państwie członkowskim Unii Europejskiej;
- 2) ustała podstawa prawna do zwolnienia powoda od obowiązku złożenia kaucji.

Art. 1124 [Niezłożenie]

§ 1. Zgłaszając w przepisany czas wnioski o zabezpieczenie kosztów, pozwany nie ma obowiązku składać wyjaśnień co do istoty sprawy przed rozstrzygnięciem tego wniosku.

§ 2. Sąd wyznaczy powodowi termin do złożenia kaucji.

§ 3. Po bezskutecznym upływie terminu sąd odrzuca pozew lub środek odwoławczy, orzekając o kosztach jak w przypadku cofnięcia pozwu.

ZAPIS NA SĄD POLUBOWNY

Zapis na sąd polubowny- obie strony wyrażają zgodę na rozstrzygnięcie danej sprawy przez sąd arbitrażowy niebędący sądem państwowym, wyłączając kognicję sądu powszechnego

Zdatność arbitrażowa

Art. 1157 [Zakres sporów rozstrzyganych przez sąd polubowny] Jeżeli przepis szczególny nie stanowi inaczej, strony mogą poddać pod rozstrzygnięcie sądu polubownego:

- 1) spory o prawa majątkowe, z wyjątkiem spraw o alimenty;
- 2) spory o prawa niemajątkowe, jeżeli mogą one być przedmiotem ugody sądowej.

→ Art. 1165. [Zarzut zapisu na sąd polubowny] § 1. W razie wniesienia do sądu sprawy dotyczącej sporu objętego zapisem na sąd polubowny, **sąd odrzuca pozew lub wniosek o wszczęcie postępowania nieprocesowego, jeżeli pozwany albo uczestnik postępowania nieprocesowego podniósł zarzut zapisu na sąd polubowny przed wdaniem się w spór co do istoty sprawy.**

PRZESŁANKI BEZWZGLĘDNE

- 1) Brak drogi sądowej,
 - 2) Brak jurysdykcji krajowej,
 - 3) *Lis pendens- Tożsamość roszczenia w rozumieniu art. 199 § 1 pkt 2 k.p.c. zachodzi tylko wówczas, gdy identyczne są nie tylko przedmiot, ale i podstawa sporu (Post. SN, II CZ 59/71),
 - 4) Res iudicata,
- Nie podlegają konwalidacji- sąd bierze je pod uwagę z urzędu

Art. 202. [Okoliczności brane przez sąd pod rozwagę z urzędu]
Okoliczności, które uzasadniają odrzucenie pozwu, jak również niewłaściwy tryb postępowania, brak należytego umocowania pełnomocnika, brak zdolności procesowej pozwanego, brak w składzie jego organów lub niedziałanie jego przedstawiciela ustawowego **sąd bierze pod rozwagę z urzędu w każdym stanie sprawy.**

PRZESŁANKI WZGLĘDNE

- Sąd może uwzględnić na zarzut lub wniosek pozwanego + te przesłanki, których braki mogą podlegać uzupełnieniu przez sąd lub strony w oznaczonym terminie:
 - 1) Zapis na sąd polubowny,
 - 2) Zdolność sądowa stron,
 - 3) Zdolność procesowa powoda,
 - 4) Kaucja aktoryczna,
 - 5) Brak właściwej reprezentacji

KONWALIDACJA

Konwalidacja- sanowanie przesłanek względnych

- **Właściwa reprezentacja**
- **Zdolność sądowa**
- **Zdolność procesowa**

199 § 2. Z powodu braku zdolności sądowej jednej ze stron albo zdolności procesowej powoda i niedziałania przedstawiciela ustawowego lub braku w składzie organów jednostki organizacyjnej będącej powodem, uniemożliwiającego jej działanie, sąd odrzuci pozew **dopiero wówczas, gdy brak nie będzie uzupełniony zgodnie z przepisami kodeksu.**

- **Immunitet**

Art. 1114 § 1. Przepisy art. 1111 § 1 i art. 1112 § 1 nie mają zastosowania w przypadku, jeżeli państwo wysyłające w sposób wyraźny zrzeknie się immunitetu sądowego w stosunku do osób wymienionych w tych przepisach.

- **Właściwość sądu**

Art. 200.

§ 1¹. Swoją właściwość sąd bierze pod rozwagę z urzędu w każdym stanie sprawy.

§ 1². Niewłaściwość dającą się usunąć za pomocą umowy stron **sąd bierze pod rozwagę z urzędu tylko do czasu doręczenia pozwu. Po doręczeniu pozwu sąd bierze tę niewłaściwość pod rozwagę tylko na zarzut pozwanego, zgłoszony i należycie uzasadniony przed wdaniem się w spór co do istoty sprawy.**

- **Tryb postępowania**

Art. 202 § 2. Jeżeli sprawę wszczęto lub prowadzono w trybie niewłaściwym, sąd rozpozna ją w trybie właściwym lub przekaze właściwemu sądowi do rozpoznania w takim trybie. W wypadku przekazania stosuje się odpowiednio przepisy § 2 i 3 artykułu poprzedzającego. Każda jednak strona może żądać powtórzenia czynności sądu dokonanych bez jej udziału.

- **Lis pendens***

SKUTKI BRAKU PRZESŁANEK (dot. 9 przesłanek)

- **Brak pierwotny- odrzucenie pozwu,**
- **Brak następczy- umorzenie postępowania**

Odrzucenie pozwu może nastąpić w ciągu całego postępowania przed sądem I instancji, a także w ramach postępowania apelacyjnego czy kasacyjnego.

O umorzeniu czy odrzuceniu nie decyduje moment wykrycia, a moment powstania/ wystąpienia negatywnej przesłanki procesowej.

Art. 174. [Zawieszenie z urzędu]

§ 1. Sąd zawiesza postępowanie z urzędu:

1) w razie śmierci strony lub jej przedstawiciela ustawowego, utraty przez nich zdolności procesowej, utraty przez stronę zdolności sądowej lub utraty przez przedstawiciela ustawowego charakteru takiego przedstawiciela;

2) jeżeli w składzie organów jednostki organizacyjnej będącej stroną zachodzą braki uniemożliwiające jej działanie, chyba że ustanowiono kuratora na podstawie art. 69 § 1 lub art. 42 § 1 Kodeksu cywilnego;